

Tudás, kétnyelvűség, nemzettudat

Csépe Valéria

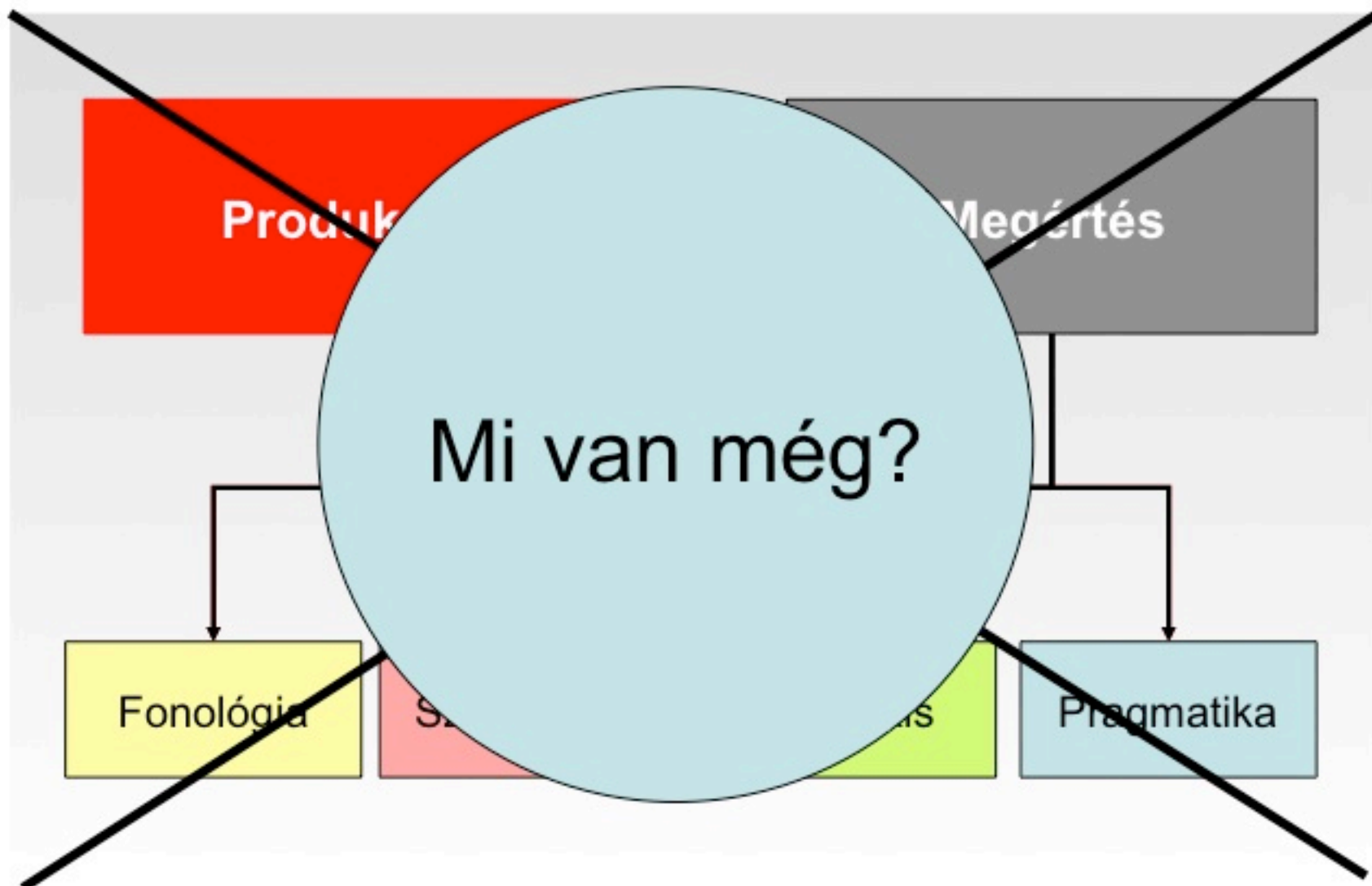
Szabadka, 2011. április 16.

Áttekintés

- **Anyanyelv**
- **Két- és többnyelvűség**
- **A tudás szerveződése**
- **A nemzettudat nyelvi gyökerei**

Anyanyelv

A nyelv (tanulás) négy aspektusa

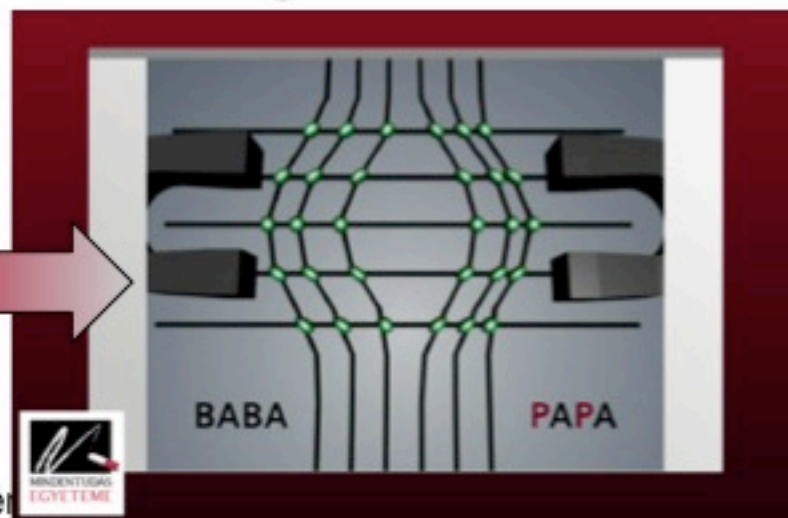
Mi történik a nyelvvelajátításkor?

- (1) Az anyanyelv hatása erősödik: nyelvi világpolgárból nyelvi specialisták leszünk
- (2) A legjobban (automatikusan) az anyanyelv hangjait észleljük

a csecsemők néhány hónap (5-6 hó) alatt az anyanyelvre jellemző fonémákat dolgozzák fel a legjobban (Kuhl, 1992)

anyanyelvi mágnes

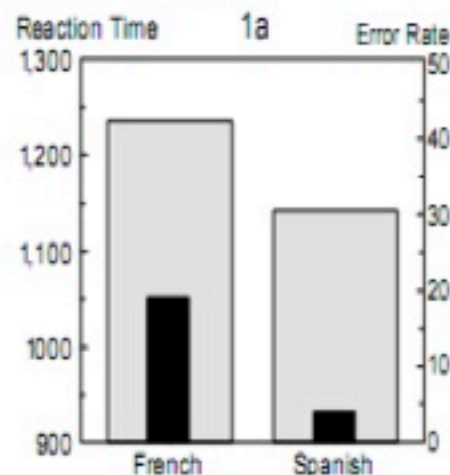

(3) Sajátos dallama lesz az anyanyelvnek

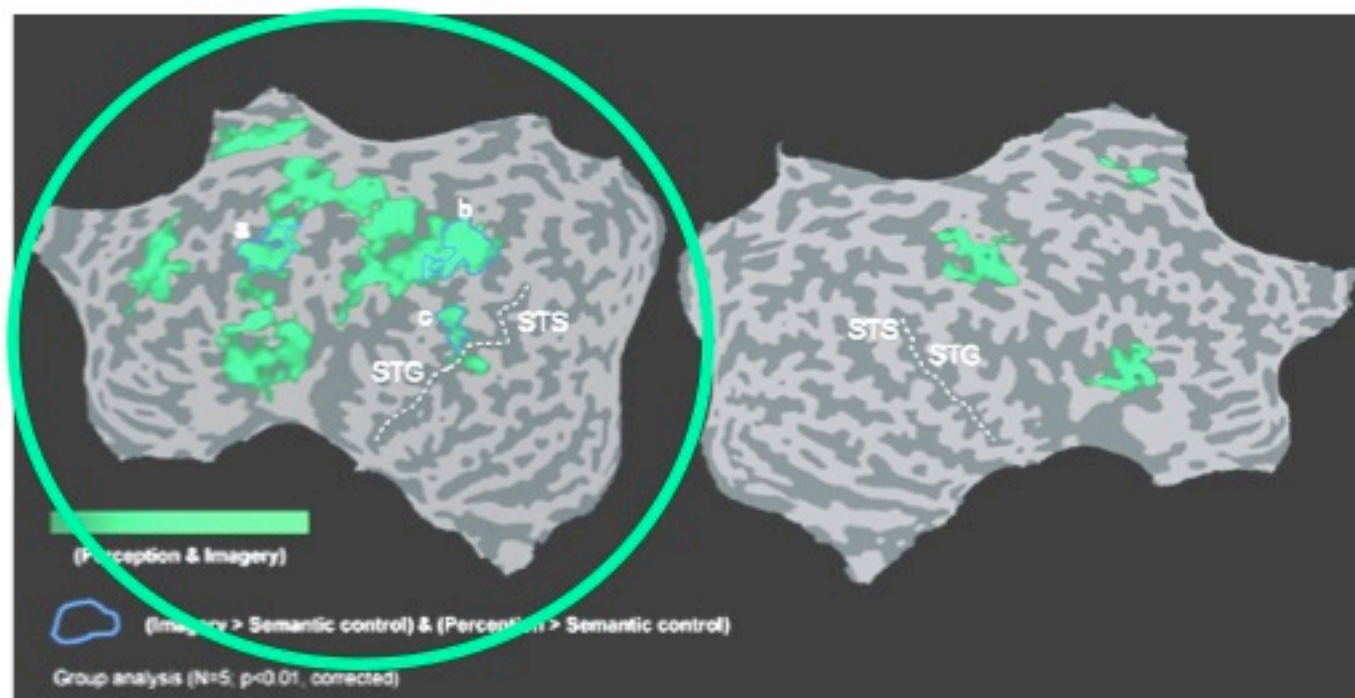
- szóhangsúly-”szakértők” leszünk 11-12 hónapos korra

(4) Felnőttkorunkra „süketek” leszünk más nyelvek dallamára

- **Francia beszélők:** gyengébb teljesítmény a szókezdeti hangsúlyra Dupoux és mtsai (1997, 2001, 2007)
- **Magyar beszélők:** csak kicsit leszünk „süketek”, de beszédünket mások nehezen értik (Csépe és mtsai 2009)

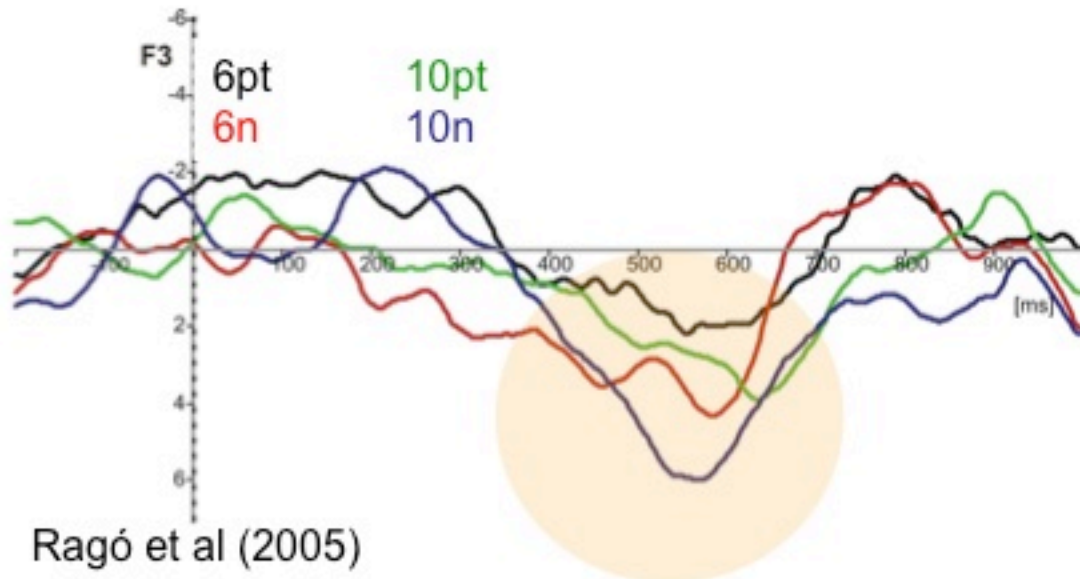

(5) Agyunk működése átalakul

Aleman és mtsai (2005)

- specifikus agyi területek szakosodnak a nyelvre a bal féltekén

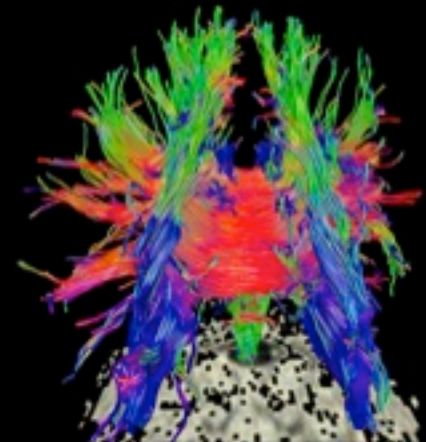
Ragó et al (2005)

Felépül

- o a szavak rendszere
- o a mondatok szerkezetépítési algoritmus
- o a használat forgatókönyve
- o a hamisság, hazugság, irónia, szeretet, hitelesség....hangrezgéseinek kódolása
- o a világról való tudás

s a tudás használata 1, 2, vagy több nyelven

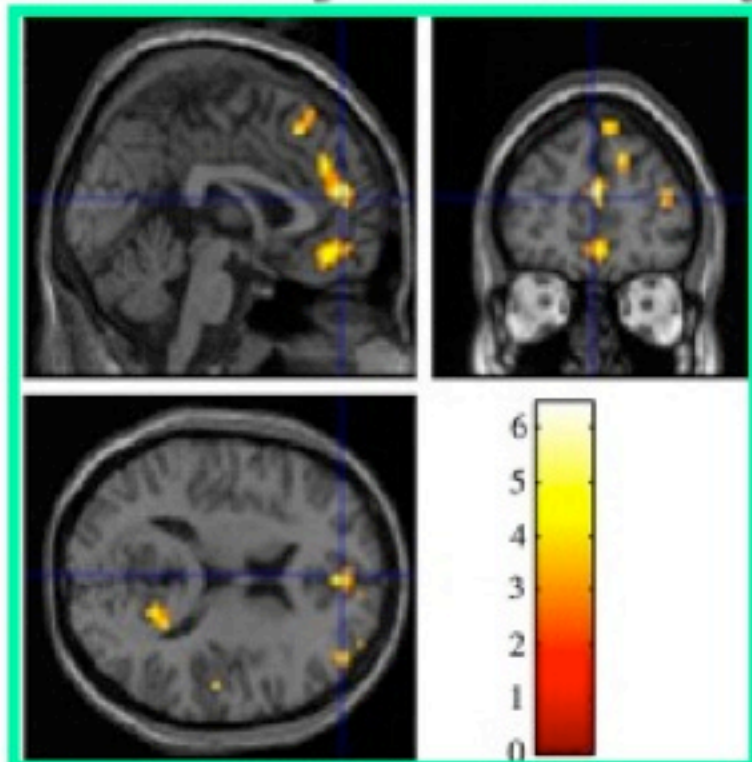

Két- és többnyelvűség

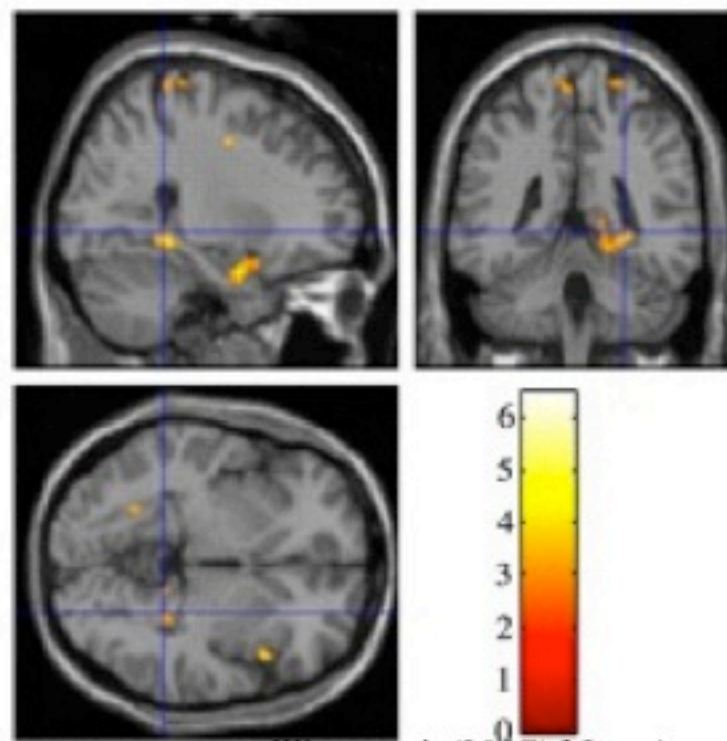
Két-(és több)nyelvűség

Melvik a vezető nyelv?

Forward switching *minus* L2 non-switching

Backward switching *minus* L1 non-switching

Wang et al. (2007) *Neuroimage*

Az L1, amely a tudásért felelős hálózat bemenete

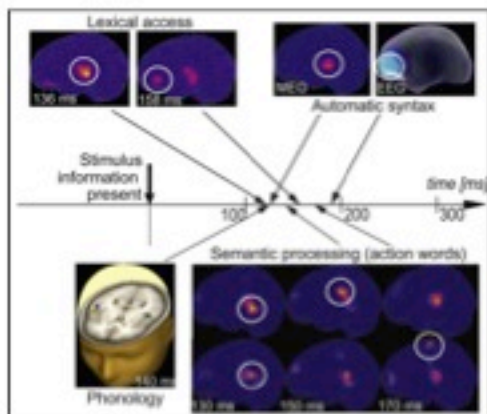
A tudás szerveződése

A szavaktól a tudásig

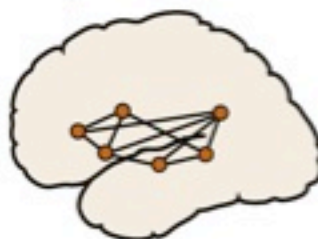
Az én-tudattól a közösség-tudatig

+
 Érzelmek
 Motivációink
 Értékrendünk

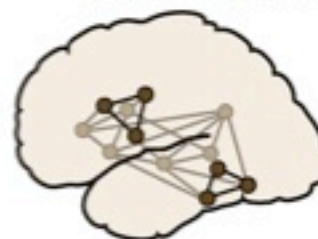
.....

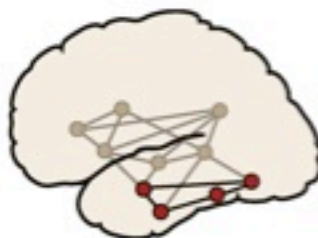
a Spoken word form

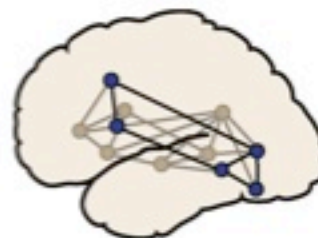
b Word form, spoken & written

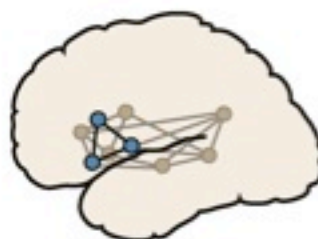
c Animal, colour word

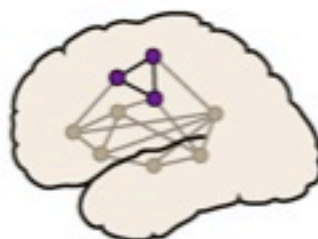
d Tool, shape word

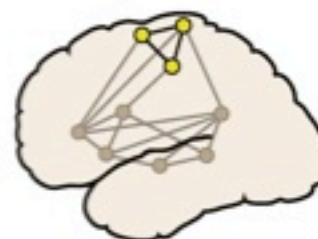
e Face word

f Arm word

g Leg word

A nemzettudat nyelvi gyökerei

- **Az anyanyelv ritmusa**
- **A másutt nem használt szinonimák köre**
- **A bölcsődalok, mondókák versek és mesék**
- **A bölcsességek, anekdoták, viccek történelmi gyökerei**
- **A szocializáció során telített szavak**

A csoporthoz tartozás nyelvi és érzelmi összetevői

Mérhető?

Gulyás Balázs (2001) Neural networks for internal reading and visual imagery of reading: a PET study

Brain Research Bulletin, (54) 3, 319-328

elülső
cinguláris
kéreg

Isten, áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőszéggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőit,
M megbűnhődte már e nép
A múltat s jövőndőt!

